

Konopljan

GLASILO KOLEKTIVA INDUPLATI JARŠE

ŠT. 7 — VII.

JULIJ 1958

CENA 10 DIN

Deset dobro naloženih let

13. avgusta bo preteklo 10 let, odkar je prišel med nas direktor tovariš Marinc Kamilo. K jubilejni obletnici mu čestitamo in želimo, da bi uspešno deloval med nami tudi naprej.

Za Konopljan pa smo se napotili do njega z nekaterimi vprašanji, katere objavljamo skupaj z odgovori.

Kateri je Vaš največji uspeh v 10 letih službovanja na položaju direktorja Induplati?

Brezdvomno je naš največji uspeh tako visoko zvišanje produktivnosti in izboljšanje kvalitete izdelkov INDUPLATI. To je uspelo kolektivu ob sodelovanju slehernega člana te gospodarske skupnosti.

Prav v lanskem letu je kolektiv dosegel višek; to je točno po 10 letih mojega službovanja. Za ta uspeh je bilo potrebno načrtno delo. Podatki pa kažejo na to, da bo leto 1958 še uspešnejše, kakor je bilo lansko.

Vaše mnenje o našem tehničnem kadru?

Ne samo v podjetju temveč tudi izven njega gre glas, da ima INDUPLATI Jarše dober tehnični kader z dolgoletnimi izkušnjami.

O tem dovolj zgovorno pričajo delovni rezultati, omenjeni v prejšnjem odgovoru.

Kvaliteta današnjih izdelkov je enaka kvaliteti predvojnih izdelkov, kar je v precejšnji meri zasluga v kontinuiteti tehničnega kadra. Naš dober glas pa izhaja tudi iz časa administrativnega poslovanja, ko so prenekatere tekstilne tovarne izdelovale tkanine samo kvantitativno in ne tudi kvalitativno! V Induplati to ni bilo narključje, tu je imela kvaliteta vedno prednost pred kvantiteto.

In še ostalo o kadrovski politiki!

V Induplati smo pričeli že razmeroma zgodaj voditi kadrovske politike, pri tem pa mislim, da smo pričeli zgodaj z načrtnim reševanjem kadrovske politike na vseh področjih dela.

Letno potrošimo za uresničitev tega dela približno 1 000 000 din. Sedaj že prihajajo prvi štipendisti absolventi kot redni člani kolektiva na delo.

V preteklih 10 letih smo sprejeli na delo mnogo mladih delavcev in tehnikov ter nameščencev tako, da se je kader zelo pomladil. Stanje se je spremenilo tako v administrativni službi kakor tudi v tehnični in direktno v proizvodnji.

Največ uspeha smo želi s kadrovske politiko prav v proizvodnji, kar se zopet odraža v visoki delovni zavesti in delovnih rezultatih, katere sem že omenil. V to je vključena tudi kvaliteta dela.

Povejte nam kaj o ceni in kvaliteti izdelkov naših tkanin. Prosim tudi za oceno tkanin, katere izvažamo!

Če govorimo o ceni naših tkanin, moramo pri tem ugotoviti, da jo ta z ozirom na kvaliteto in ceno bombažnih in staničnih tkanin nenormalna. Po svetu je odnos med lanenimi tkaninami in tkaninami iz prej omenjenih surovin 1:2 v korist lanenih. Pri nas je to razmerje 1:1. To stanje je regulirano s pomočjo davka. Takšno stanje je nujno zaradi življenjskega standarda, ki nam zaenkrat še ne dopušča drugačnega razmerja.

K ceni bombažnih in konopljenih izdelkov nimam pripomb.

Glede kvalitete pa uživa naše podjetje zelo dober glas, v nekaterih posameznih primerih celo tako dober glas, da so izdelki Induplati povezani s pojmom o kvaliteti. Pri tem mislim predvsem na dolgotrajnost naših tkanin, kakor tudi na obstojnost napram svetlobi in pranju.

Posebno laskava so priznanja našim tiskanim prtom, ki po priznanju gostincev zdržijo 300 do 400 pranj.

V glavnem izvažamo tkanine iz domačih surovin, to je iz konoplje. Za ustvaritev tega izvoza so bili potrebni

Direktor tov. Marinc Kamilo

VSEBINA:

O. Lipovšek — 10 dobro naloženih let

V. Kern — Narod, ki se bije za življenje, ne umre

Prirejeno — Kadar kupujete zavese

J. Ukmar — Miniatura sveta

Prirejeno — Pogoji za osebno motorizacijo pri nas

M. Škrinjar — Spol in vzgoja

O. Lipovšek — Svetloba in barve

I. Sešek — Prijave sprejema

J. Stele — Naše odbojkar-sko moštvo

Spela — Vesela kronika

V. Habjan — Personalne spremembe

Foto — Ivo Sešek

Izdaja v 750 izvodih kolektiv tovarne »INDUPLATI«. Odgovorni urednik: Otmar Lipovšek. Natisnila in klišeje izdelala Tiskarna »Jože Moškrič« v Ljubljani

veliki napori. 2 leti sistematičnega dela sta zato minili preden smo izvozili prvo pošiljko v inozemstvo. Danes je prodajna mreža v inozemstvu že vpeljana. Težave, ki smo jih morali prebrskati, so bile v tem, da nismo hoteli prodajati pod cenami, ki so bile blizu svetovnim cenam. Nadalje smo imeli težave s tem, ker smo forsirali prodajo takšnega blaga, ki ni odvisno od mode oziroma tržnih okoliščin, temveč zaposlenosti industrije v dotični državi.

V glavnem smo v preteklem obdobju izvažali konopljene cerade, konopljene gasilske cevi in v manjši meri bombažni gradel.

Konopljene izdelke smo prodali, ker je konoplja domača surovina in ker je prodaja konopljenih tkanin koristna tudi z vidika državnega interesa. Kot primer naj navedem, da smo prodali tono dolgega konopljenega vlakna v inozemstvo za 400 dolarjev, tono konopljenih tkanin pa prodamo na tujem trgu za 1100 dolarjev. Iz tega vidimo, da smo delo in amortizacijo izvozili za dobro ceno.

Za kvaliteto naših tkanin smo prejeli tudi več pohval. Omenim pa tudi reklamacije za posamezne primere, ki pa niso bile bistvenega pomena.

Politika dobička oziroma delitev dobička v 10 letih in izgledi za leto 1958?

V preteklosti smo imeli različne načine in sisteme nagrajevanja. Najbolj privlačna je bila delitev dobička. Ta dobiček je postal sčasoma rezultat različnih kombinacij in administrativnih sposobnosti ter je sčasoma izgubil svoj ekonomski smisel. Nove oblike z ekonomsko osnovo, ki jih uvajamo z gospodarstvom v letošnjem letu pa so lahko za kolektiv tudi bolj ugodne od dosedanjih, če pa bo kolektiv slabo delal, so lahko ti načini tudi bolj negativni.

Danes je še pre zgodaj dajati prognoze, če bo novi način tudi za posameznika ugodnejši kot pretekli, gotovo pa je eno, da omogoča nov način kolektivu, da pride do večjih sredstev kot doslej, to pa šele takrat, ko kolektiv predloži obračun dela za gotovo poslovno dobo. V teku poslovne dobe pa deli kolektiv samo akontacijo na osebni dohodek posameznika in to mesečno v višini 10% nad postavko osebnega dohodka. Teh 10% ni nikaka draginjska doklada ali podobno, temveč 10% viška ali kot smo to prej imenovali »dobička«.

Isto velja za premije, katere obračunavamo v višini 75% dejansko doseženih premij, odnosno v višini 20% od osebnih prejemkov. Tudi ti prejemki se bodo dokončno obračunali po bilanci.

Pred nekaj več kakor letom dni smo uvedli v podjetju prodajo tople malice za minimalno ceno. Kakšni so izgledi v tem oziru za prihodnje?

V sklopu našega programa »Skrbi za človeka«, katerega je naš DS sprejel že pred več kakor letom dni, smo uvedli prodajo tople malice. Misel, ki nas

je pri tem vodila, je bila ta, da se vozijo naši delavci povprečno vsak dan 4,5 km daleč v službo in pri tem porabijo precej energije. Energijo jim je treba nekako vrniti, zato smo uvedli toplo malico. Te ugodnosti se sedaj poslužuje nad 20% v podjetju zaposlenih, 400 ljudi pa dobi dnevno obroko mleka za zaščito zdravja. Iz tega vidimo, da je v podjetju le večina ljudi po vprašanju prehrane preskrbljena. Naša želja je, da bi se obrok tople malice povečal. Povedati pa moram, da je kalorična vrednost tople malice daleko iznad cene.

Prva in druga stanovanjska zadruga sta postali resničnost. Novogradnje bodo bistveno spremenile izgled okolice Jarš. Nam lahko poveste kaj več kako se bodo Jarše razvijale v nadaljnjih 10 letih?

Naša želja je delovno silo čim bolj približati delovnemu mestu. Če bi naši delavci stanovali v okolici tovarne bi lahko prihranili ogromno količino energije, katero sedaj ti potrošijo za pot. Najbolj oddaljeni pride dnevno 26 km daleč. Za rešitev tega problema smo ustanovili 1. in 2. stanovanjsko zadrugo. Problemi za uresničitev tega načrta so bili na videz neuresničljivi pa vendar smo uspeli. Naše delo je seveda šele v povojih in treba bo premostiti vrsto težav.

Najti bo treba na primer način in sredstva za cenejšo gradnjo. Preiti moramo k montažnemu načinu gradnje. Elemente za takšno gradnjo je že začela izdelovati naša industrija. Sami pa moramo misliti tudi na opeko iz leša, katero bi sami izdelovali. Stroj za izdelovanje opeke pa bi izdelali v naših delavnicah z minimalno investicijo, ki pa bi se hitro amortizirala.

Gradnja stanovanja po današnjem načinu je za povprečnega delavca še vedno mnogo predraga.

Stanovanje grajeno s pomočjo državnega posojila, bi smelo stati kvečjemu 1 500 000 din! Klasičnega stanovanja pa za takšno ceno ni mogoče zgraditi.

Glede kraja pa še naslednje. Prvotno je bilo zamišljeno, da bi zidali ob cesti do Domžal in tako Jarše z Domžalami strnili v eno mesto. Jarše bi postale tako predmestje Domžal! V kolikor bi tekla vzporedno gradnja od Ljubljane do Domžal, bi bila Kamniška planota odzeta agrarnemu fondu, kar pa nikakor ni predvideno. Zato obstajajo vse verjetnosti, da bomo gradnjo stanovanjskih hiš usmerili v naš »Prod«. Z regulacijo Bistrice je primerne prostora dovolj na razpolago in ta prostor za kmetijsko obdelavo ne pride v poštev.

Dobra stran takšnega zazidalnega načrta je v tem, da bi tovarno popolnoma obkrožili s stanovanji delavcev ter našo delovno silo preselili v neposredno bližino delovnega mesta.

In vaš konjiček v privatnem življenju?

To so knjige. Zbiram knjige. Tudi fotografija me veseli.

Kaj pa avto? Znano nam je, da ste kupili Fiat 600!

Avto pa je postal potreba in zatorej ne spada med moje konjičke.

Urednik

Narod, ki se bije za življenje ne umre

Dvaindvajsetega julija praznuje slovenski narod obletnico največjega in najslavnejšega dejanja svoje zgodovine — obletnice svojega prebujenja in prerodenja

V ostalih republikah slavijo svoj državni praznik na dan, ki je neposredno povezan z ustanovitvijo republike ali z začetkom oborožene vstaje. V LR Make doniji pa je državni praznik na dan, ko je bila ustanovljena najvišja republiška institucija ASNOM.

Pred sedemnajstimi leti so vojске milijonskih narodov, nahujskane do podivjanosti vdrle v našo deželo ter nam z ognjem in mečem prebrale obsodbo, da se moramo iz hlapcev ponižati v sužnje ter tako kot

sužnji počasi izumreti ter izginiti iz zemeljske površine.

Ta preizkušnja, ki je bila brezdvomno najtežja kar smo jih kdajkoli doživeli, je rodila tudi pri nas nedvomno največje dejanje — upor in revolucijo. Slovenski človek se tedaj ni ravnal po tako imenovanih viteških pravilih vojskovanja, to se pravi, da ni sovražniku predal svojega premaganega meča in nato še globlje upognil svoj hrbet, da bi tako lizal prah z njegovih škornjev in ga moledoval za golo življenje. Ne. Ni ravnal tako, marveč tako, kakor je zapisal Tolstoj v »Vojni in miru«: Blagor narodu, ki v uri preizkušnje, ne da bi vprašal, kako so drugi pravilno

ravnali v podobnih primerih, preprosto in lahkostno pobere svojo gorjačo in udriha z njo.

Ko so prve novice o tem dejanju vkljub temi in neprodirnemu sovražnikovemu zidu prodrle v svet, je svet zvedel, da so takšna dejanja v zgodovini zelo redek pojav.

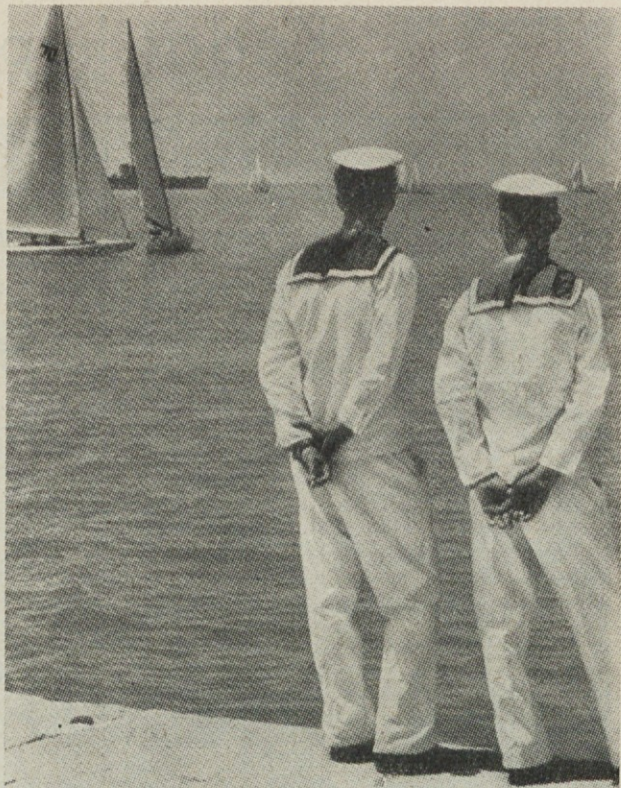
Kmalu se je izkazalo, da to sicer blazno dejanje ni bilo dejanje obupa, temveč dejanje naroda, ki je v tem videl edini izhod, edino upanje pognano iz naj-intimnejšega človekovega bistva do svobode. Iz tega občutka se je rodil pogum, ki je milijonom dvignil glave in borci poteptanih narodov so dvignili zastavo, na kateri je pisalo: Narod, ki se bije za življenje, ne umre.

Narod je šel v boj. Borci so padali. Na izpraznjeno mesto je stopilo tisoče novih borcev in narod je vstal. narod je zmagal. V boju pa si je pisal ustavo po kateri živi. Po borbi si je narod zavihal rokave in šel na delo, da bo nekoč tudi domovina, sedaj resnično njegova domovina, vsa nova in prerrojena.

To veliko delo opravljajo jugoslovanski narodi marljivo in polni vneme, z veseljem in pogumom pa tudi s ponosom.

Podobno kot Tolstoj lahko zatorej tudi mi danes zapišemo: Blagor narodu, ki se ne sprašuje kaj bo, če bo svojo misel, za katero ve, da je poštena in prava, povedal naravnost preprosto in lahkostno.

Svojo misel pa lahko povemo zato, ker vsak dobro ve, da v vojni nismo barantali s svobodo domovine in pravico človeka in da iz istih razlogov to tudi danes ne bomo. Zato pa naš glas odmeva po svetu in vsi, ki ga slišijo, dobro vedo, da to ni votel glas, da to niso prazne besede. Vsi, ki nas slišijo vedo, da je naš glas sporočilo živih ljudi, ki na svoji zemlji varujejo svojo svobodo in da so to ljudje, ki so najboljši bojevniki za svobodo in mir.

Na obali

Miniatura sveta

Iz Jarš v Brusel — Na svetovni razstavi — Povratek

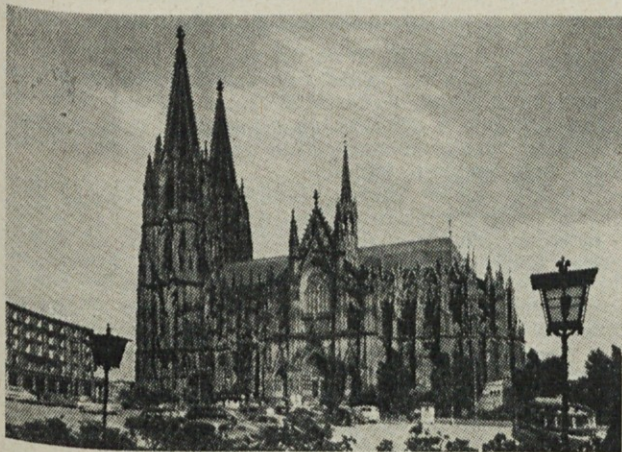
Na ljubljanskem kolodvoru smo se pričeli zbirati. Sami neznani obrabi, vsi pa otovorjeni s težkimi kovčki in popotno mrzlico. Po tem smo se tudi spoznali. Pred nami je bila nad 1300 km dolga pot.

Brzovlak je imel zamudo, ki se je v Ljubljani še povečala. V Kranju so se nam pridružili nasmejani cariniki. Tudi mi smo se jim smejali, vendar so bili naši nasmehi precej kisli. Nimaš namreč najboljših občutkov, ko ti obrača žepe in razmeče skrbno zloženo hrano in opremo v kovčku. Do Jesenic je bil pregled končan, nekaj najbolj »sumljivih« pa so še pretipali do kosti v carinarnici. Kmalu nato smo zapeljali v jeseniški predor in na nasprotni strani prišli

na avstrijsko ozemlje. Po kratkem, menda že kar obveznem kritiziranju naše obmejne službe smo polagoma utihnili in obrnili pozornost pokrajini, skozi katero smo se vozili. Lahko je razumeti, zakaj vidiš po cestah kolone avtomobilov. To so avstrijski in nemški turisti, ki so se odločili, da prežive dopust doma. Koroška je res biser njihovega zaledja. To je druga slika naše Gorenjske. Samo v tem je razlika, da znajo te lepote mnogo bolj izkoristiti kot mi.

Za kratek čas smo se ustavili v Salzburgu, vendar premalo, da bi si lahko kaj ogledali. Vstopili so v vlak tudi nemški obmejni organi, kajti kmalu za mestom je državna meja. Po formalnem pregledu je v kupe vstopil še civilist nemške tajne policije. Moralni smo se legitimirati. Njegovo mrzlo, skoraj zaničljivo zadržanje nas je nehote spomnilo neljube preteklosti.

Naravnih lepote Nemčija nima. Rahlo valovita pokrajina daje vtis enoličnosti. Še za to pa smo bili kmalu prikrajšani. Ob 5. uri popoldne se je popolnoma stemnilo in med hudim neurjem se je vsula toča, ki jo niti starejši še niso doživeli. V trenutku je bila pokrajina bela. Kar ni uničila suša, je naredila toča. Kljub temu drvimo z nezmanjšano hitrostjo dalje. Hitrost (120 km na uro), točnost in udobnost so odlike nemških železnic, ki se jim res ne da ničesar očitati. Proti večeru prispemo v München. Imeli smo uro in pol časa, ki smo ga izkoristili za bežen ogled bližnje okolice postaje. V menjalnici smo tudi prav ugodno menjali nekaj dinarjev, da smo si nato privoščili slo-vito münchensko pivo. Srečali smo tudi naše ubežnike. Neprespani, slabo oblečeni in prav gotovo tudi lačni niso naredili na nas vtisa blagostanja, o katerem večkrat slišimo. Dvomim, če se da s prodajajo vžigalnikov in druge drobne ropotije ob stalnem skrivanju pred policijo zaslužiti avtomobil!

Dom v Kölnu

Po »Meneken 3/58«

Kadar kupujete zavese

Zavese v sodobnem stanovanju

V mraku smo odpotovali dalje in prispeli zjutraj v Köln. Tudi tukaj smo imeli uro časa. To je seveda mnogo premalo. Bežno smo si ogledali le znamenito katedralo, ki predstavlja res klasičen primer gotske umetnosti. Mesto samo pa še ni skrilo globokih ran iz II. svetovne vojne, kajti redka so bila poslopja, ki so ostala nepoškodovana. To sedaj hitro obnavljajo. Vsa dela so popolnoma mehanizirana. V kup ruševin se zaje mogočen bager, ki naklada tovarnjake kot na tekočem traku. Istočasen je tudi izkop temeljev. Nato pripeljejo montažne opazne dele in že se dviga iz tal železobetonski skelet. Vse stene in vse prizide pa zapolnijo z montažnimi ploščami. Običajno opeke torej sploh ne poznajo več. Tak način gradnje je brez dvoma cenen, razmeroma preprost in kar je najvažnejše — zelo hiter.

Po dveh urah vožnje smo prišli na belgijsko mejo in kmalu nato prispeli v Liege, največje industrijsko in rudarsko središče Belgije. Presenetili so nas na pogled geometrično skoraj natančni stožčasti hribi.

Če postavimo še tako lepo pohištvo v prazen pobeljen prostor, nas bo obdajal neprijeten hlad, pa četudi kaže termometer precej nad normalo. Manjkata nam domačnost in toplina, ki ju dajejo prijetne barve sten in tekstila v stanovanju. Še preden se vselimo, si prebarvamo stene po svojih potrebah in okusu. Vsakemu človeku ne prija iste barve in zato vam bo pri izbiri barv arhitekt lahko samo svetovalec — končna odločitev bo morala biti vaša, saj boste vi dan za dnem gledali stene. Že pri izbiri barv za stene pa si morate biti na jasnem, kakšne bodo zavese, preproge, tapetniško blago in vsa ostala »dekoracija«. Vskladiti morate drugo z drugim. Če imate že lepo orientalsko preprogo, ki bi poživila vsako sobo, ji ne jemljite prednost barvnega efekta. Obdajte jo z enobarvnimi ali skromno vzorčastimi blagovi in stenami. Obratno pa bo moderna enobarvna ali preprosto vzorčasta preproga prenesla precej živahno obarvan tekstil in stene.

Ko govorimo o tekstilu v stanovanju, se precej spomnimo zaves, brez katerih je dom posebno pust in prazen. Če pogledamo podnevi proti oknu, je stena vsa temna, v oči pa nas bode bleščeča svetloba okenske ploskve; zvečer pa je obratno, na svetli steni temna odprtina. Ker oko ne ljubi takih kontrastov, jih skušamo omiliti. Podnevi nam za to služijo tenki svetli zastori, zvečer pa zavese iz krepkejšega blaga. Te dajo sobi povsem drugo lice in taka hitra sprememba nam je posebno ljuba. Hkrati pa nas zavese in zastori ščitijo pred neprijetnimi tujimi pogledi in pred pekočim soncem.

Vendar to običajno pravilo, da nameščamo na okna tenke zavese, ki jih imenujemo tudi gardine in debelejšje zavese, ne drži vedno. Včasih se bomo lahko enim in drugim odrekli. Če imamo n. pr. tik pred oknom lepo zeleno drevo ali v daljavi lep pogled, lega okna pa je taka, da se nam ni bati tujih pogledov, bomo tenke gardine prav lahko pogrešili. Prav tako lahko pogrešimo krepkejšo zaveso n. pr. v spalnici, kjer imamo rolo, ki nas zvečer ščiti pred radovednimi pogledi. Iz tega vidimo, da bomo morali za posamezne primere posebej pretehtati, kako in kakšne zavese bomo namestili.

Ko izbirate blago, se boste znašli pogosto pred težko nalogo. Med številnimi tkanji in vzorci ne veste, kaj bo primerno in kaj ne. Pri tem bi vam svetovala, da ne pozabite, da vam gardina ne sme jemati svetlobe, temveč mora le omiliti bleščavo. Zato sezite po nežni tkanini z diskretnim vzorčkom ali brez njega. Lepi in primerni so razni etamini, tili in enostavne mreže. Za zavese pa je zlasti važna kvaliteta. Izpostavljene so soncu, prahu in raznim plinom, ki razžirajo tkanino, zato pazimo, da nas vzorec ne zapelje in kupimo slabo kvaliteto. Od zaves, katere prodajajo pri nas, je najtrpežnejši nebeljeni bombaž ali lan —

To pa so le kamenine in zemlja poleg rudniških jaškov, ki jo odlagajo na velikih površinah tako dolgo, da zraste hrib, visok najmanj 200 m. Po nekaj letih zasede površino z drevjem in grmovjem. Tako nastane res pravi gozd, ki neskončno rahlo valoviti ravnini daje bolj prijeten izgled.

Poleg visoko razvite industrije je Belgija tudi močna in napredna kmetijska država. Obširna polja so vzorno urejena, vsa dela pa do skrajnosti mehanizirana. Sliko pokrajine dopolnjujejo lepi sadovnjaki in pašniki s številnimi čredami plemenitega goveda in ovac. Vsaka krava da povprečno 24 litrov mleka na dan, od ovce pa dobijo letno do 10 kg volne.

Končno smo se približali Bruslju, našemu cilju. Že kakih 20 km pred mestom smo na obzorju zagledali mogočni Atomium, simbol svetovne razstave, ki mogočno dominira nad okolico. Nepozaben je bil pogled na nekaj milijonkrat povečane kroglice, ki simbolizirajo zgradbo atoma, nado in up sodobnosti.

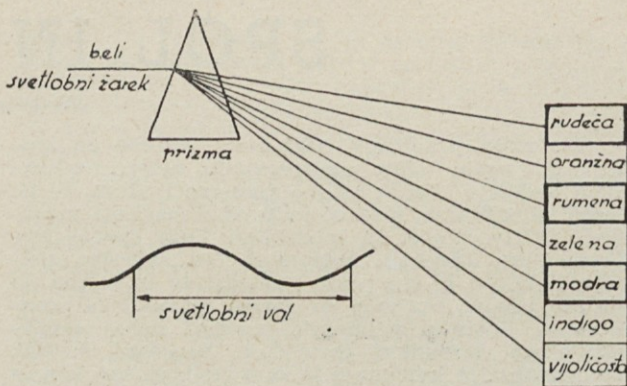
Dalje prihodnjič.

izogibljimo pa se viskozni umetni svili in nylonu. Zelo pa bi ustregli potrošnikom, če bi se pojavile tudi pri nas zavese iz orlona, dralona in podobnih novih vrst, ki so zelo odporne proti soncu itd. Razen tega je taka zavesa prijetna za čiščenje, ker je po pranju ni treba likati ali natezati, ampak jo enostavno obesimo na svoje mesto...

Za notranje težje zavese izberemo v modernem stanovanju običajno platno ali podobno tkanino. Lahko je enostavna ali vzorčasta. Pri nas so še vedno zelo priljubljeni razni realistični čvrtlični motivi, četudi se abstraktni mnogo lepše podajajo k sodobni opremini.

Ko kupujete blago za zavese, ne pozabite, da zavesa ni kos blaga, ki prekriva okno, ampak je važen dekorativen del vašega doma. Tvorila bo novo steno v prostoru in zato mora padati v lepih gubah in segati od stropa do tal. Izjeme so le tam, kjer oprema sama zahteva zaveso le do okenske police.

Lom svetlobnih žarkov skozi prizmo. Razporeditev svetlobnih žarkov k spektru. Dolžino svetlobnega vala določimo tako, da vskladimo ali izmerimo višino in dolžino valovnega maksimuma ali minimuma

6 nasvetov za DOBER DOPIS

Pisemski ovitek je za dopis isto kar je za robo embalaža. Vtis, ki ste ga napravili s pisemskim ovitkom ostane.

Vsebina mora biti tako razdeljena, da je privlačna za oko in naredi vtis lahkega stila in vsebine na sploh.

Dejstva naj bodo zbrana in jasna. Gramatična pravila in pravila sintakse je treba strogo upoštevati, vendar se izogibajte vsakemu pretiravanju v stilistiki.

Argumente nanizajte taktično in prepričevalno. Kar želite povedati, povejte naravnost in odkritosrčno, vendar s potrebno vljudnostjo.

Ne ustvarjajte situacije, ki se bo obrnila proti vam, zato ne recite na primer: »Vemo, da smo napravili napako, toda naredili bomo vse, da jo popravimo.« Ne, nikar tako temveč n. pr. tako: »Prepričani smo, da vam je znano kako je prišlo do napake.«

Uporabljajte kar največ mogoče osebni zaimsek »Vi« tako, da boste zaimsek »mi« uporabljali kolikor mogoče malo. »Office Executive«

Prirejeno po »Drucker ABC«

SVETLOBA IN BARVE

Za spoznanje barve potrebujemo nujno tudi luč ali svetlobo. Svetloba je elektromagnetično valovanje. Brez svetlobe tudi ne nastane barva. Med svetlobo in temo menjajo barve svojo strukturo in pestrost. Naša naravna luč je sonce. Bela luč (sončna svetloba) sestoji iz cele vrste barvastih luči ali barvnega spektra. Ta luč je vidna samo v njenem izvoru in na svojstven način sestavljena iz mnogih delov. Pot, ki jo premeri svetloba od sonca do zemlje, se izvrši v valujočem nihanju. Hitrost svetlobnih valov pa znaša 300 000 m na sekundo.

Barva luči zavisi od dolžine svetlobnega vala

Svetlobni valovi so različno dolgi in čim daljši je val toliko manj nihajev ima, zato imajo kratki svetlobni valovi dosti manj nihajev kakor dolgi. Različne dolžine svetlobnih valov spremlja nihanje, ki pa ni paralelno temveč mešano.

Kadar je svetlobni val samo polovico tako dolg kakor drugi svetlobni val, potem naredi ta val enkrat več nihajev kakor daljši. Dolžina svetlobnih valov pa je zelo majhna zato jo lahko izmerimo samo z milimikroni, kateri spadajo poleg mikrona in Angströma k najmanjšim meram.

$$1 \text{ mikron} = \frac{1}{1000} \text{ mm} = 10^{-4} \text{ cm}$$

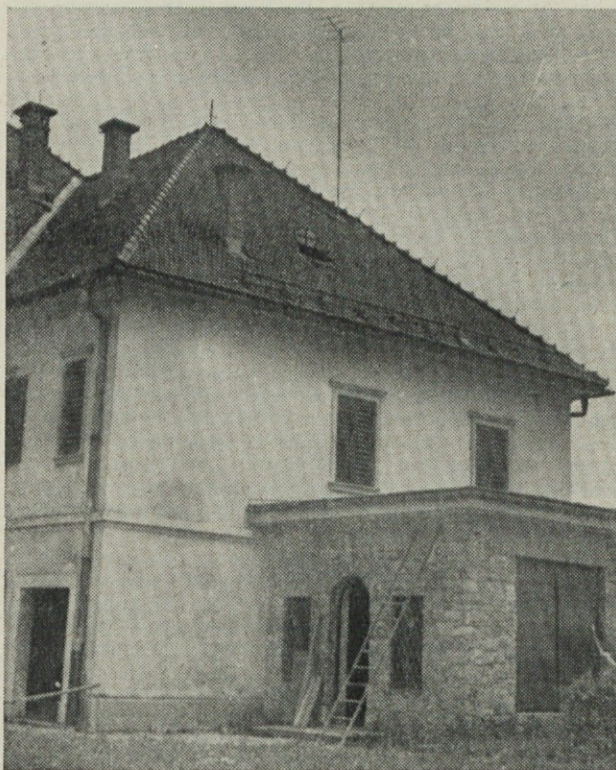
$$1 \text{ milimikron} = \frac{1}{1000} \text{ mikrona} = \frac{1}{1\,000\,000} \text{ mm} = 10^{-6} \text{ mm} = 10^{-7} \text{ cm}$$

$$1 \text{ Angström} = 0,1 \text{ milimikrona} = \frac{1}{10\,000\,000} = 10^{-8} \text{ cm}$$

Tako vidimo rdečo barvo, kadar naredi svetlobni žarek 380 milijonov nihajev. Po tabelah imajo zatorej rdeči žarki dolžino 0,760 mikrona ali 760 milimikrona. 760 bilijonov nihajev svetlobnega žarka na sekundo pa da vijoličasto barvo, kar nam pove, da je svetlobna dolžina te barve 0,380 mikrona ali 380 milimikrona.

Znano nam je nadalje tudi, da učinkujejo dolgi ultrardeči žarki, ki se nahajajo pred nami vidno rdečo barvo ali na mavrici toplotno, medtem ko učinkujejo kratkovalovni ultravijolični žarki samo fizikalno.

Posebnost pri tem je dokazana teorija, da se energija, ki se nahaja v svetlobi, ne izgubi niti takrat, kadar se ta svetloba absorbira.

Televizijska antena v Jaršah

SPOL IN VZGOJA

(Škrinjar Majda)

Ob vsaki priložnosti naglašamo potrebo po kulturnosti v vsem našem udejstvovanju, vseeno na kakšnem področju. Vsi si želimo resnične kulture, ki ne pozna izkoriščanja, marveč terja od slehernega vzdržnost, požrtvovalnost in moralnost. Tudi spolno življenje mora usmerjati kulturnost. Na področju spolnega življenja je vse polno spodrsrlajev in zablod, ki pogosto usodno vplivajo na razvoj prizadetega posameznika. Spolnost pojmujejo nekateri nekaj omalovažujočega. Dvoumno govorjenje, neokusni dovtipi, namigavanja in kvantanje je za marsikoga vse kar ve o spolnem življenju; o onem najintimnejšem, ki pomeni eno največjih skrivnosti v vsem našem bitju in življenju. O spolnem življenju ne govori nihče rad — vse kar je z njim v zvezi, je marsikdaj prepuščeno golemu naključju — srečnemu ali nesrečnemu. V tem oziru prevladuje največkrat samo nagon, kajti vse premalo oblikujemo in kultiviramo spolno življenje. Za vse ostalo človeško udejstvovanje skrbi vzgoja, ki skuša iz grobe skale oblikovati lep lik, na spolnem področju pa postaja človek še vedno osamljen z vso svojo grozo ali neizmernim bogastvom — kakor pač nanese. Brez zdravih osnov ni kulture. Najvažnejša osnova spolnega življenja pa je znanje. Že pri začetkih opazimo pomanjkljivost splošne vzgoje. Ta naj bi slehernega od nas izoblikovala v dobrega, plemenitega državljana, ki bi nikomur ne mogel prizadejati najmanjše krivice. Če bi se taka vzgoja posrečila, potem bi bilo nepotrebno razpravljati o osnovah kulturnosti spolnega življenja, kajti dobro in pravilno vzgojen državljan tudi na spolnem področju ne bi delal napak. Niso vsi enaki niti dovolj nadarjeni ali lahko vzgojilivi — zato se tudi ne smemo čuditi, če je v našem življenju toliko konfliktov, ki jih ne bi bilo treba, če bi se ljudje v usodnih trenutkih znali obvladati, če bi se mogli kaj odreči in ne bili tako samoljubni in svojevoljni.

Otroci kaj kmalu spoznajo oziroma opazijo, da sta dva spola in se začno zanimati za vzroke razlik. Res je, da otrok ne razglablja predolgo o kakšnem vprašanju oziroma da se do petega leta starosti zadovolji s preprostim odgovorom, ki vsaj malo ustreže. Pozneje pa otrok preverja odgovore odraslih. Če se prepriča, da odgovor ne ustreza resnici, zgubi zaupanje do odraslih — staršev ali učiteljev in išče razlage drugje. In ravno tu se začne sreča ali nesreča. Ni vseeno kdo pojasni otroku spolno vprašanje in ni brezpomembno, kako mu ga obrazloži. Primer: deček sedmih let »ugotovi« pod vplivom zakotnega ali pouličnega pouka, da je njegova sovrstnica »nemarna baba« in jo tudi tako ozmerja. Razumljivo je, da že v le-teh neosnovan vzdevek postane prvi zametek za napačni odnos, ki ga ima kasneje moški do ženske. Že v najnežnejših letih bi morali vzgajati otroke tako, da ne bi preveč naglašali razlike med spoloma ali da bi jo tolmačili čim bolj razumno — vcepiti spoštovanje do svojih sovrstnikov. Poleg tega pa praktično vzbujati dojem o »močnejšemu« ali »slabšemu spolu«. Dekleta naj bi ne bila čim dlje nevedna, fantje pa »sebični« in »moško« domišljivi na svoje »predpravice«. Borimo se za enakopravnost spolov, grešimo pa v najnežnejši otroški dobi nad lastnimi otroki. V družinah, kjer sta oba spola, je lažje navaditi deco na pravilni odnos med seboj. Vzemimo primer, da so v družini samo fantje, v neki drugi pa samo dekleta. Mati, ki ima samo fante, je kajpada ponosna na svoje sinove in mnogokrat se zgodi, da postane taka mati sama »vsa moška« — kot pravimo. Nekako zadovoljna trdi, da se za svoje fante prav nič ne boji, češ »ženskam bodo že kos«. V tej izjavi tiči tole: takšna mati zavestno ali podzavestno zagovarja »moško pravico ali močnejši spol«. Hčerke nima, čemu potem kak strah? S takim zadržanjem daje sinovom potuho, ko jih vidi, da nimajo pravega odnosa do deklet, s katerimi navezujejo prve stike.

Navadno so taki fantje izbirčni in menjajo dekleta po mili volji, dokler se jih lastna mati ne naveliča in jih prisili, da se poročijo dobro ali slabo, samo da se jih odkriža, ker samo od vse te časti naposed nima nobene pomoči, saj je v resnici le vedno sama. Drugače je v družini, kjer so same hčere. Oba oče in mati sta zaskrbljena. Fantov se bojita, četudi so ženini zaželeni. Mati večkrat odpove pri spolni vzgoji ob neprestanem strahu, kaj bo če se ji hčerke izgubijo na krivih poteh. Gotovo je namreč eno, kdor pravilne predstave o odnosu med spoloma ne prinese že z doma, tega bo njegovo okolje s svojimi slabimi izgledi kmalu zavedlo in pripeljalo na napačno pot. Kdor ne spoštuje svoje sestre oziroma svojega brata, ta pozneje ne bo zadel pravi odnos ženske oziroma moškega, ki bo z njim začel navezovati intimnejše stike. Kdor v ženski ne vidi bodoče matere in jo poniža, ta gotovo ne čuti do nje prav ničesar, torej nima niti pojma o človeškem dostojanstvu. Ker je moški podjetnejši in ker naredi iz ženske to, kar končno je — dobro ali slabo, kakršen je pač on sam — nosi moški tem večjo odgovornost za vse, kar se lahko v zvezi med spoloma zgodi. Moški, ki žensko zapelje in jo končno prepusti svoji usodi, posebno če je zanosila, je obsodbe vreden. Tak strahopetec se skuša mnogokrat okoristiti z olajšavami, ki jih izjemoma dovoljuje uredba o umetnem splavu. V svoje opravičilo navajajo takšni »vitezki«, da so prišle vmes takšne zapreke, ki še ne dovoljujejo zakonske zveze in vse polno neutemeljenih razlogov. Pri dvigu kulturnosti v spolnem življenju lahko največkrat pripomore žena. Ona podpira tri ogle, kot pravi narodni izrek. Njo smatramo kot vzor čistoče. Bila je prva zdravnica in porodna pomočnica — enako gospodarica in vzgojiteljica. Navadno je mati ona, ki skrbi za vzgojo otroka, oče navadno nima odločilnega vpliva, pač pa lahko mnogo pokvari s svojim slabim vzgledom, posebno s slabim odnosom do svoje žene, matere svojih otrok. Če ti ne vidijo niti v lastni družini svetlega in dobrega zgleda, najlepšega primera ljubezni med možem in ženo, potem posebno od sinov takšne družine ne moremo pričakovati, da bodo v odnosu do žensk plemeniti, zares pošteni. Družina mora kazati vzor pravega tovariškega sožitja. Če bo resnično tovarištvu otrokom prešlo v kri in meso, potem bo prave človeške sreče vedno več. So ljudje — in teh ni malo, ki vse preveč zahtevajo in pričakujejo od življenja, sami pa ne dajo skupnosti skoraj ničesar. Vsi ti so stopili v življenje nepripravljeni in brez družbene zavesti. Kdor pa družbi ne daje, nima pravice, da od nje kaj zahteva. Prevelika romantičnost in sentimentalnost ne smeta zastirati pravega življenja, tudi k življenjskim lažem se ne kaže zateči.

Iz meseca v mesec

DESETAR V AKCIJI

V petek 6. junija se je kazalec na uri pomaknil malo preko pol sedme ure zjutraj. Prve pol ure so potekle v tkalnici kakor vse ostale prejšnji dan in še prej. Delo se je odvijalo normalno.

Tega dne ob tej uri pa je bilo drugače. V spodnji tkalnici na tkalski statvi za damast se je vnel ogenj, ki se je v najkrajšem času spremenil v grozo vzbujajoč plamen. Iskra je vzbudila velik plamen. Tkalke so zavpile. Potrebna je bila hitra pomoč.

Prvo in najizdatnejšo pomoč sta nudila tkalka Brulc Nežka in tkalec z gasilskih cevi, Stane. Zanimalo me je zadržanje prvo omenjene, desetarja ženske gasilske čete Induplati, tov. Brulc Nežke.

Pograbila sem najbližji ročni gasilni aparat ter ga stavila v delovanje in curek vsebine usmerila v pla-

Desetar ind. gas. čete v Induplati tov. Brulc Nežka

mene. Isto je storil Stane. Ko sva izpraznila najina aparata, je bila nevarnost odklonjena ter je vse ostalo praznjenje aparatov predstavljalo samo še brezglavo dejanje. Pri tem niso ostala neprizadeta niti krila tkalk, ki so hitele gasiti pogorišče. Zdi se mi, da nastala škoda ne znaša kaj več kot najmanj kar se da sploh omeniti — nekaj sto dinarjev. Tkalka iz prizadetega stroja ni kriva za požar, saj ga ni mogla niti kot prva videti. Več prisebnosti bi pa lahko pokazale vse tiste, ki so z glasno klepetavostjo povzročale zmedo.

Prepričan sem, da lahko tovarišici Brulčevi k prisebnosti duha samo čestitamo, saj je s hitro intervencijo očuvala našo skupno last pred katastrofo, ki nikdar ne počiva.

Upajmo, da bo uprava podjetja oziroma organ samoupravljanja, to je naš DS znal nagraditi ta primer požrtvovalnosti iz fonda, ki je namenjen za naše gasilce. Morda je od zadnjega gašenja še kaj ostalo!

Istočasno je vedenje tovarišice Brulčeve priznanje naši gasilski četi in njenim voditeljem, ki so znali in znajo vzgajati dobre in hitro ukrepajoče gasilce.

Otmar

NOGOMET, DELAVSKI SVET, TELEVIZIJA IN NAJHITREJŠA AKCIJA V INDUPLATI

Nogometne igre na travnatih igriščih Švedske so tokrat pripomogle v posredni obliki, da se je med člani kolektiva Induplati porodila misel o nabavi televizijskega aparata. Točno povedano, ta želja ni s te dobe in so posamezniki naskakovali tu vprašanje že preje, vendar zaman. Uresničila se je v sredo 18. junija 1958 s posredovanjem DS Induplati. Vse govornice okoli tega vprašanja so bile tako utišane ob zadovoljstvu najbolj vnetih zagovornikov nakupa.

Ob 16. uri in 16 minut tega dne je bil predlog s strani DS sprejet in slabo uro kasneje so se 4 člani našega kolektiva že peljali v Ljubljano po aparat.

Tako hitre realizacije res še ni bilo. Seveda vsi te brzine niso odobrvali, vendar so bili ti v manjšini. Aparat je bil zelo ugodno nabavljen in še tisti večer smo maloštevilni gledali prvi prenos v Zgornjih Jaršah 10, ker v menzi takrat še ni bilo potrebne napetosti toka.

V četrtek, to je naslednji dan, so bile vse naše misli pri monterjih televizijske antene in pri aparatu samem. Zvečer pa smo skupno z mnogimi našimi sodelavci napolnili jedilnico menze in tako gledali prvi oficialni prenos televizijskega sporeda: tekmo s svetovnega nogometnega prvenstva s Švedske. S sporedom sicer ni bilo vse v redu, toda tega ne diktiramo mi, temveč drugi. Vse ostalo je bilo dobro.

Kasneje smo si ogledali še nadaljnje sporede in videli »aktualni šport«, razne celovečerne filme in podobno. S televizijo v Jaršah je sedaj vse v redu. Upamo in želimo, da bomo tudi vprašanje postrežbe v menzi ugodno in z enako brzino rešili, da ne bo tu prišlo do kakšne 11 metrovke ob strogi dosoditvi našega DS.

Otmar

KAKO SMO DELALI V MESECU MAJU 1958

Izpolnitev količinskega plana	
predilnica	104,1%
tkalnica	119,9%
Gasilske cevi	80,1%

Izpolnjevanje norm je bilo sledeče:

predilnica	119,6%	v normi je delalo	277 delavcev
tkalnica	116,5%	v normi je delalo	423 delavcev
oplemen.	121,5%	v normi je delalo	66 delavcev
tiskarna	119 %	v normi je delalo	20 delavcev

Povprečno preseganje norm za celo podjetje je bilo 118% in je v normi delalo 784 delavcev.

Konec maja smo imeli vseh zaposlenih 1100 in 10 vajencev. Zastojev iz katerega koli vzroka ni bilo. Produkcija se je v vseh oddelkih zadovoljivo odvijala.

PREMALO SKRBIMO SAMI ZASE

Mesec dni ja zopet za nami in zopet smo zabeležili 5 nesreč, ki so se pripetile na poti z dela in na delo oziroma v naših obratnih oddelkih.

Stanje po oddelkih je naslednje:

Predilnica	Tkalnica	Oplemenilnica	Ostali	Skupaj
2	1	—	2	5

Tri nesreče so se primerile v obratih podjetja, 2 pa na poti na delo oziroma domov.

Od navedenih se je primeril najtežji nesrečni primer v predilnici, kjer je delavka, ki že dovolj časa dela v podjetju, med obratovanjem stroj čistila. Rezultat — ZLOMLJEN PRST. Vsakdo ve, da se stroj ne sme čistiti med pogonom, toda še vedno je takih preveč, ki se posmehujejo tem in podobnim odredbam tehnično higienske zaščite pri delu. Za take naj velja tudi pregovor: Po toči zvoniti je prepozno!

Previdnost in spoštovanje predpisov sta osnovni pogoji za varno delo in nesreče v teh primerih ne bodo pogoste.

Varovanje pred nesrečami naj bo skrb vsakega posameznika.

NAŠI OBRAZI

»... prijave sprejema tovarišica Pepca v telefonski centrali!«, slišimo velikokrat po zvočnikih. Vsi jo poznamo, ker je vsak gotovo že imel kakšen opravček pri njej. Čeravno ne s prijavo pa s kakšnim opravljenjem glede bolniške. Tov. Jeretina Pepca opravljala to malo poznano pa vendar ne malo važno delo.

»V tkalnici sem bila 8 let poenterka, sedaj pa že 2 leti opravljam delo referenta za socialno zavarovanje.« Tako mi je dejala v začetku najinega razgovora. Delo ji je všeč, ker rada dela z ljudmi in jih tudi dobro pozna.

Tovarišica Jeretina Pepca obračunava »bolniško«

Pozanimal sem se, koliko imamo povprečno na mesec bolnikov, pa me je iznenadilo visoko število, »imamo jih povprečno 160 mesečno. Tu odpade precejšnje število na matere, ki ostanejo doma zaradi nege bolnega otroka. Zanimivo pa je tudi število porodnic, ki znaša povprečno 20 porodnic na mesec.« Kaj hočemo, pač dobro podnebje!

Zopet je najin pogovor prekinil telefonski zvonec, ki je v teh 5 minutah že petkrat zvonil. Pepca je opravljala tudi službo telefonistke, ki je trenutno v bolnici.

Na mizi pred njo sem opazil tudi urne pole, pa sem jo vprašal če je tudi to njeno delo. Pritrdila mi je in se zasmejala mojemu začudenemu obrazu. »Obračunavam tudi plače za pogonski oddelek, oplemenilnico in tiskarno in zato imam 8 ur večsah premalo, pa moram malo »čez šiht« potegniti. Pa to ni nič hudega, saj sem še mlada,« mi je smeje povedala. »Samo če bi se dalo urediti, da bi dobila malo večji prostor, ker večsah je obupen dren tu pri nas. Pa še tole napišite,« mi je dejala, »da prosim vse porodnice, naj čimprej javijo dan poroda, da ne bo predolgega zavlačevanja in nepotrebnega spraševanja po bolnicah zaradi nakazovanja porodnine.«

To sem ji rad obljubil in se, da ji ne bi ukradel preveč dragocenega časa, poslovil.

Smrt je žela med našimi sodelavci

Tokrat si je za žrtev izbrala našo upokojenko

OREL ANGELO

ki je 8. junija letos v Mengšu za vedno preminula. Njena življenjska pot jo je ponesla v Induplati prvič leta 1926. Delala je v tkalnici. 3. februarja 1951 ji je po nesreči priletel v oko tkalski čolniček. V trenutku je bila ob oko. Stvar je vzela tako tragično, da je začela na podlagi in zaradi te nesreče bolehati. Po nesreči je ostala doma leto dni, to je do 4. februarja 1952. Od tedaj dalje jo srečamo na delu po 4 ure dnevno. Končno je bila upokojena kot 100% invalid 31. maja 1955. leta. S tem datumom je zapustila podjetje Induplati, kjer je bila zaposlena polnih 25 let.

Člani kolektiva so se v sredo 11. junija 1958 poslovili od njenih posmrtnih ostankov in jo spremili na zadnji poti. Težki so trenutki, ko se za vedno poslavljam o sodelavca in vendar v tem ni spremembe. Komaj 47-letna se je poslovila in odšla. Nam, ki smo se brez nje vračali na svoje domove, pa bo ostal na njo lep spomin.

ZAHVALA

Ob smrti moje ljubljene sestre

Angele Orel

se iskreno zahvaljujem upravi podjetja Induplati in sindikalni podružnici Induplati za izraze sožalja in vence.

Srčna hvala pevcem in vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti.

Zalujoča sestra Frančiška Orel.

ŠPORT IN ŠAH

NAŠE ODBOJKARSKO MOŠTVO PRVAK SPOMLADANSKEGA DELA LIGE

Spomladanski del odbojcarske lige — kamniška skupina — je za nami. Naše moštvo, ki je svojo prvo tekmo v Mengšu nesrečno izgubilo, se je moralo resno zavzeti, da izpolni pričakovanja in prerokovanja ljubiteljev odbojke s tem, da osvoji prvo mesto. Fantje so res pridno trenirali in so pokazali od tekme do tekme boljše igranje. To dokazujejo sledeči rezultati: Prvo tekmo z Mengšom smo izgubili z rezultatom 3:2, drugo tekmo s STUŠ Domžale, kakor tudi tretjo tekmo s TVD »Partizan« Domžale smo dobili z rezultatom 3:1. Dočim smo vse preostale tekme odločili v svojo korist kar s 3:0. Najlepša tekma vsega prvenstva je bila brez dvoma med TVD »Partizan« Črnuče in našim moštvom, ki je odločila o spomladanskem prvaku. Ostro tolčene žoge, živahna igra v polju in sigurne podaje so ogrele celo razvajene gledalce.

Lestvica izgleda takole:

1. TVD »Partizan« Jarše	7 6 1 20: 5 12
2. TVD »Partizan« Črnuče	7 6 1 18: 6 12
3. TVD »Partizan« Mengeš	7 6 1 19: 9 12
4. DPD »Svoboda« Duplica	7 3 4 12:14 6
5. »Papirnica« Količevo	7 3 4 11:15 6
6. TVD »Partizan« Domžale	7 2 5 11:15 4
7. STUŠ Domžale	7 2 5 9:16 4
8. TVD »Partizan« Radomlje	7 0 7 1:21 0

(Številke v lestvici pomenijo: Prva: število odigranih tekem, druga: število dobljenih tekem, tretja: število izgubljenih tekem, četrto: razmerje med dobljenimi in izgubljenimi seti, peta: število točk.)

Iz lestvice je jasno razvidno, da je bila borba za prvo mesto zelo ostra in da je o tem odločala le boljša razlika v setih. Prednost, ki jo ima na koncu spomladanskega dela lige naše moštvo, je malenkostna in bo treba tudi v poletnem odmoru resno trenirati, če jo

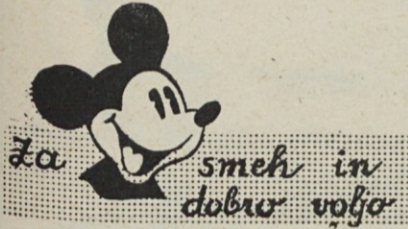
Prvaki ...

bomo hoteli obdržati do konca jesenskega dela, ko se liga zaključí.

Igrali so sledeči odbojkarji: Borštnar Dušan, Česnik Jože, Blejc Franc, Nusberger Oskar, Plahutnik Tone, Ulčar Jože, Žibert Albin, Primožič Franc in Stele Janez.

Stele

»VESELA KRONIKA«

Prav veselila sem se že, da imam prav, ko se mi zdi, da cene pijačam rastejo skupaj z vročino. Pa sem se grdo uštelá, kajti vročina je junija močno popustila, cene so se pa krepko obdržale če niso šle v posameznih primerih še malo navzgor. Kdo ve, če se takšno stanje ne bo obdržalo še nadalje tudi takrat, ko želja po hladni pijači ne bo več tako velika.

Nerodna zadeva, če nekomu potarnaš, da denarja ni na pretek pa ti takle neznanec s statističnega urada odgovori, da je denarja kar dosti v prometu in znaša povprečna plača 25.000.— din. Ne verjamete? Prosim! Plača enega v podjetju znaša 40.000.— din, drugi ima pa 10.000.— din, skupaj imata 50.000.— din mesečnih dohodkov, če ta znesek delimo z dve dobimo 25.000.— din mesečnih dohodkov. »Povprečno«.

Takele ugotovitve so kaj nerodna stvar prav kakor opisovanje ljudi, ki v času delitve malice okoli kotla dren delajo. Teh sem se že v zadnji številki sposodila, tokrat me bolj zanima, kdo je izdal kuharicam dovoljenje, da se v službo s kolesom pripeljejo in to prav do delovnega mesta. Drugim je to zabranjeno, zaradi reda volje naj bo to tudi kuharicam, če ne jih bom še v prihodnji številki omenila prav tako za to, da solato in meso po vseh predpisih HTZ kar z roko delijo — »dober tek«.

Pa še za tisto zadnjo opombo v 6. številki letošnjega letnika Konoplana bi rada dala pojasnilo. Za mladino se gre, za našo mladino. V zadnji številki sem se v mladino obregnila, ker je ni bilo dobiti za štafeto, danes pa izjavljam, da je mladine dovolj in to lahko dokažem s poročilom o izletu na Urha, kjer je bilo poln avtobus mladink in mladincev. Seveda ni izlet štafeta in ne štafeta izlet, res pa je, da smo želeli, da bi bilo v štafeti čim več mladih ljudi, ti pa so v obeh primerih isti.

V tem času sem rabila palice za vrtnice in kje jih laže naredijo kakor v naših delavnicah. Šla sem k vodji delavnice in jih 20 kom. naročila, čeprav je navada taka, da se naročila sprejemajo izključno v obratni pisarni šefa pogona. Naj bo za tokrat sem si mislila in priporočila izdelavo, ker sem ugotovila, da je to privatno naročilo in šla v pisarno ter iskala enega od hauptmanov. Na, ta mi je rekel, Špela že veš, da je danes v naši tkalnici gorelo. Ne, sem bila začudena, nič ne vem. Ja, zato pa lahko vidiš že na vse zgodaj nekatere ase, kako ob tej zgodnji uri po dvorišču drviyo, kar bi bilo sicer nekaj nemogočega. Hitro sem si to novico zabeležila in šla kot furja proti vratarnici. Pa me ustavi prijatelj in pravi, Špela prehitro jo režeš, mar ne vidiš, da je dovoljena maksimalna brzina 7 km na uro, ti pa s tako brzino drviš, da joj. Res sem vprašala in odgovorila saj tudi naši in tuji šoferji razen onega, ki Kombi vozi, ne upoštevajo tega prometnega znaka in šla s sindikalisti na izlet pa je bil tudi to izlet, da malo takih. Zjutraj je bilo vse nared, samo šoferja ni bilo. Nekaj časa so ugibali kako bi kazalo za najboljšo rešitev, končno so se pa izletniki odločili za Dragota. Ta je sicer nerad privolil končno pa le sede

za volan in odpeljal. Nedolgo zatem, ko je bil izlet že v polni formi je prišel »na start« tudi pravi šofer in ne bil bi to, če ne bi sedel v Kombi in šel za njimi. Zakaj je to napravil, ne vem, vsekakor pa ni bilo čisto prav in je prav edino to, da pride tudi Jože za tako stvar v mojo rubriko.

Sploh imamo v Jaršah cel kup nevšečnosti z voznimi redi. Kar pogledjte koliko truda in jeze nas je stala pametna rešitev glede motornega vlaka, no pa so se možje na direkciji le usmili in uvedli vlak v zelo primernem času tako, da sploh ni bojazni, da potniki ne bi dobili prostora v vlaku. Ni slabo, sem rekla in navdušeno gledam vlak, ki vsak dan skoraj prazen premeri progo Ljubljana—Kamnik. Vse za delovnega človeka sem rekla in šla na sejo našega organa samoupravljanja, ki je vabil svoje člane na sejo s pismenim vabilom, na katerem je tajnik pozival člane, da proučijo odgovore na vprašanja ankete. Lepa reč, sem si mislila in začudeno gledala v nekatere odgovore, kjer je stala samo nikalnica — ne. Na kaj se pa nanaša, sem jih pobarala, pa so rekli, ja vprašanja pa nismo vsem dali, ker jih je zmanjkalo.«

Za konec sem pripravljena prevzeti ali sodelovati pri pouku za odpravitve nepismenosti. Ta je sicer skržena na minimum, čisto pa le ni vkraj djana. Imamo v Preserjah in na Količevem še vedno nekaj ljudi, ki niso pismeni. To nam potrjuje dejstvo, da hodijo preko našega športnega igrišča vkljub vljudnemu pozivu »Prehod preko igrišča je prepovedan«. Revežem bo treba na drugačen način dopovedati, da tam preko ne smejo ne na vlak in ne v službo. Kaj če bi jih dali sodniku za prekrške v roke. Čez čas se lahko primeri, da bodo hoteli preko našega tovarniškega dvorišča in kdo jim bo kaj mogel. Pismeni niso, na lepo besedo pa tudi ne reagirajo.

Pa še drugič kaj, vmes vam pa želim prijetne počitnice kjerkoli boste

Vaša Špelca

Luna kakršno običajno vidimo na našem nebu

P. s.

Prejela sem še tole sporočilo na moj naslov.

Draga Špela!

Svojim bralcem si obljubila fotografijo lune. No sedaj si jo pa dobro oglej, Ti in bralci Konoplana. Naj Ti povem na uho, da sem jo posnel v okviru mednarodnega geofizikalnega leta. Oprosti, da posnetek ni najboljši toda, kaj morem zato če strežno osobje ne razlikuje med špiritom in vodo.

Slika je močno podobna Sputniku, katerega zaradi pomanjkanja finančnih sredstev nismo utegnili kupiti in se bomo morali zato na žalost zadovoljiti z navadnim televizijskim aparatom

pa brez zamere
Tvoj abstinent

IZ UREDNIŠTVA

SODELAVCI! Glavna sezona letnega odmora je pred nami. Uredništvo našega glasila Vam želi prijeten dopust, lepo vreme in vse tisto kar sami pričakujete od dopusta. Naberite si novih moči, okrepite si vaše zdravje in vrnite se na delo polni novega elana do delovnih zmag, katere skupnost od vas pričakuje.

Naše uredništvo pa želi še to, da napišete na naslov: KONOPLAN — uredništvo, Induplati Jarše, p. Domžale razglednico iz kraja, kjer preživljate Vaš dopust. Ne pozabite, za sodelovanje bomo hvaležni, žrtev, katero pa boste s tem doprinesli, vas stané 20.—din in 5 minut. Prepričani pa smo, da ne prosimo zaman, zato prav lepa Vam hvala in prijeten dopust

vam želi
uredništvo

PERSONALNE IZPREMEMBE

Vstopi:

1. Okorn Antonija, v mokro predil. z dnem 2. 6. 1958.
2. Novak Jakob, predilec, z dnem 12. 6. 1958,
3. Tič Pavel, del. v pripravljalnici, z dnem 16. 6. 1958.
4. Bec Stanislav, del. v prejemarni, z dnem 17. 6. 1958,
5. Šemen Franc, dvor. delavec, z dnem 17. 6. 1958,

Zaposleni samo med šolskimi počitnicami:

1. Jerše Peter, dvoriščni delavec, vstop 2. 6. 1958,
2. Koncilija Rudi, dvoriščni delavec, vstop 11. 6. 1958,
3. Jereb Jernej, dvoriščni delavec, vstop 12. 6. 1958,
4. Zupan Marjan, dvoriščni delavec, vstop 12. 6. 1958,
5. Repnik Filip, dvoriščni delavec, vstop 13. 6. 1958,
6. Tomc Janez, dvoriščni delavec, vstop 16. 6. 1958,
7. Jankovič Franc, dvoriščni delavec, vstop 17. 6. 1958,
8. Tomšič Jože, dvoriščni delavec, vstop 17. 6. 1958,
9. Ulčar Jože, dvoriščni delavec, vstop 17. 6. 1958,
10. Kočar Janez, dvoriščni delavec, vstop 18. 6. 1958,
11. Marolt Janez, dvoriščni delavec, vstop 20. 6. 1958,
12. Grbec Franci, dvoriščni delavec, vstop 20. 6. 1958,
13. Hribar Rudolf, dvoriščni delavec, vstop 20. 6. 1958,
14. Brodar Milan, dvoriščni delavec, vstop 20. 6. 1958,
15. Koderman Anton, dvorišč. delavec, vstop 21. 8. 1958,

Izstopi:

1. Rojc Marija, tkalka, v podjetju zaposlena 20 let — upokojena z dnem 31. 5. 1958,

VSAK MESEC ENA

Ukmar Janko
Dopisnik s sestankov in sej

2. Škodnik Štefan, predilec, v podjetju zaposlen 12 dni. Izstopil je potekom poizkusne dobe,
3. Žavbi Ivan, predilec. Izstopil na lastno željo z dnem 31. 5. 1958. V podjetju je bil zaposlen 3 leta,
4. Papež Ivica, tkalka, samovoljno zapustila delo z dnem 24. 5. 1958. V podjetju je bila zaposlena 1 leto,
5. Jeglič Nada, tkalka. Izstopila na lastno željo z dnem 4. 6. 1958. V podjetju je bila zaposlena 6 let in pol,
6. Orehek Pavla, predica. Izstopila na lastno željo z dnem 9. 6. 1958. V podjetju je bila zaposlena 11 let,
7. Smrekar Miro, škropilec. Izstopil zaradi odhoda v JLA. V podjetju je bil zaposlen 4 leta,
8. Stachel Alojz, del. v prejemarni. Izstopil zaradi odhoda v zapor. V podjetju je bil zaposlen 2 leti in pol,
9. Nemeč Vinko, električar. Izstopil na lastno željo. V podjetju je bil zaposlen 6 let.

Poročili so se:

1. Gošte Terezija, tkalka, poročena Mušič,
2. Kokalj Marija, motovilka, poročena Korošec.

PRATIKA

Pšenica gre v zemljo rada v blato,
ko pa gre v kaščo, mora biti mesec suh,
devetkrat barvo menja preden dobi zlato,
desetkrat jo popestuj preden ti da kruh,
zakaj tudi za pasje dni velja: svoje delo pošteno stori
ker, kdor za tujo volno hodi, sam ostrizem domov
priteče,
saj tudi žitu poletje zaukaže: Dozori ali zgori! —
Ker česar srpana ne skuhata tudi kimavec ne speče.

SPORED FILMOV KINA INDUPLATI

- 19.—20. julija »Trije novčiči v vodnjaku«, ameriški cinemaskop v coloru.
- 26.—27. julija »Mož za vse«, italijanski zabavni film v coloru.
- 2.—3. avgusta »Zgodba o Jolsonu«, ameriški glasbeni v coloru.
- 9.—10. avgusta »Pony express«, ameriški western v coloru.

Predstave julija in avgusta so samo ob sobotah ob 20. uri in ob nedeljah ob 18. in 20. uri.

Uprava kina